

GENOCÍDA KATAROV

James McDonald

*Do takej hĺbky zločinov klesne
človek v mene náboženstva*

*Lucretius (99-55pnl)
De Rerum Natura*

Tisíc rokov po svojom založení, hlavný prúd kresťanstva naďalej súperil s inými náboženstvami v Európe a na strednom východe. Často boli iné náboženstvá tak zmiešané s kresťanstvom, alebo kresťanstvo bolo tak zmiešané s inými náboženstvami, že rímska cirkev to nemala ľahké rozhodnúť, či by mali byť prenasledovaní ako neveriaci, kacíri alebo schizmatici. Katari boli jedným z takých prípadov. V niektorých ohľadoch duchovne nasledovali manicheistov. Manicheisti boli stúpencami Maniho, ca 216 až 276 n.l., ktorý tvrdil, že je Svätým Duchom v inkarnácii. Jeho viera bola založená na zoroastrianisme a gnosticizme a mala hlboký vplyv na rannú kresťanskú cirkev. Treba si pri tejto príležitosti pripomenúť, že Svätý Augustín bol tiež desať rokov manicheistom. Toto náboženstvo bolo vyhlásené za kacírske, keď kresťanská cirkev získala moc v rímskej ríši, ale to nebránilo tomu, aby rozkvitalo inde. Manicheizmus sa udržal v Číne až do jedenásteho storočia a v Turkestane až do trinásteho.

V Európe sa prvky tejto viery tiež udržali, aj napriek tomu, že jej prívrženci boli prenasledovaní. Bogomili („Priatelia boha“), alebo Bulgari, boli gnostické kresťanské sekty, ktoré rozkvitali v Trácii a v Bulharsku v 10. storočí. Ich presvedčenie sa rozšírilo do celej Európy: do Talianska, severného Španielska, Languedocu, Francúzska, Nemecka a Flámska. Bulgari odmietli uznávať trojjediného Boha a vysviacku, popreli učenie katolíckej cirkvi o zjaveniach, o krste dieťaťa, o svätcoch, a o nepoškvrnenom počatí a podľa nich, materiálny svet bol vo svojej podstate zlý. Odvodená náboženská skupina, ktorá sa stala známou pod menom Katari, rozkvitala v Languedocu (teraz južné Francúzsko) a na severe Talianska. Katari nasledovali prísne asketický spôsob života a nebolo im ťažko priláhať veľké skupiny nasledovateľov spomedzi ľudu, ktorý bol nasýtený korupciou miestnych cirkevných predstaviteľov, ako sa o tom písalo dokonca aj v záznamoch samotnej cirkvi.

Málo autentických poznatkov sa zachovalo o katarskom spôsobe života. Väčšina informácií o Kataroch bola zničená a to, čo sa o nich podávalo, pochádzalo hlavne z katolíckych záznamov. Dalo by sa to prirovnať rekonštrukcii židovskej teológie z informácií popisujúcich židovský holokaust. Akékoľvek tvrdenia sú prekrútené a neúplné. Vie sa o nich tolko, že Katari boli askétmi. Ich ministri a učitelia, tzv. parféti, tí čo sa dopracovávali k vlastnej dokonalosti v katarskom poňatí, boli vegetariánmi. Parféti si zvolili žiť skromne, zatiaľ čo si delením sa o bohatstvo svojich vedomostí vynahrádzovali svoju materiálnu chudobu. Nielen muži, ale aj ženy sa mohli stať parfétmi. Muži často cestovali, aktívne sa zapájali do života nových spoločenstiev a silou svojich príkladov priťahovali ďalších nasledovníkov. Na živobytie si zarábali súkenníctvom a inými remeslami. Parféti boli súčasne liečiteľmi, zatiaľ čo katarská medicína pokračovala v stopách Hippocrata v podrobnom štúdiu tela. Od nasledovníkov sa neočakávalo, že budú dodržiavať rovnaký stupeň odriekania, na aký sa podujali parféti. Nasledovníkom bolo dovolené jesť mäso a udržiavať pohlavný styk. Katari nemali vysokú mienku o inštitúcii manželstva. Nevideli problém v kontrole pôrodnosti a v mimoriadnych okolnostiach pripúšťali potrat.

Nesúhlas katarského presvedčenia s rímskou cirkvou spočíval v mnohých bodoch. Katari boli toho názoru, že ak je pohlavný styk prijateľný pre oboch partnerov, potom by nemal byť neprijateľným Bohu. Odmietali brať prísahy. Neuznávali potrebu cirkevnej hierarchie na to, aby sa človek mohol spojiť s Bohom. Verili v reinkarnáciu. Nevideli problém s vyberaním primeraných úrokov za úver. Katari nestavali kostoly. Nesúhlasili s nahromadovaním pozemkov a s násilným vyberaním desiatkov rímskou cirkvou. Čo v súvislosti s nimi najviac vadilo orgánom katolíckej cirkvi bolo to, že Katari študovali Bibliu. Druhým ich takzvaným priestupkom bolo, že považovali ženy za rovné mužom. A tretím bolo ich úprimné presvedčenie, že rímska cirkev sa postupom času nielen spreneverila Bohu, ale poddala sa nutkaniu Satana.

Katari sa sami považovali za kresťanov. Riadili sa podľa Nového Zákona, hlavne podľa Jánovho evanjelia a k Otčenášu pridávali slová „Pretože Tvoje je kráľovstvo i moc a sláva, na veky vekov.“ (Čo rímska cirkev prehlásila za dôkaz ich kacírstva, až kým aj sama neprijala toto ukončenie). Veriaci boli všeobecne nazývanými „dobrými mužmi“ a „dobrými ženami“, alebo „dobrými kresťanmi“. Meno „Katari“ im bolo pôvodne dané cirkvou na urážku, ale ľudia predpokladali že bolo odvodené od gréckeho slova pre „čistý“, a ujalo sa.

Ked' Svätý Bernard navštívil Languedoc v roku 1145, v prvom rade si všimol nehanebnú korupciu v radoch vlastnej cirkvi. O Kataroch poznamenal, že ich morálka bola čistá, a že žiadne bohoslužby nemohli byť viac kresťanskými, ako boli ich. V roku 1205 sa cirkevný predstaviteľ Dominik Guzmán podujal previesť Katarov na rímsku vieru. Jeho kázne skončili dobre známym ponížujúcim neúspechom. Keď tento prístup zlyhal, cirkev sa rozhodla vstúpiť do otvorenej debaty s Katarmi. Návrh na diskusie prešiel, nakoľko sa rímski predstavitelia domnievali, že budú mať schopnosti ponížiť katarskú opozíciu intelektuálne, a tým sa uľahčí masový prechod Katarov na rímsko-katolícku vieru. No ani to sa nestalo a rímskej cirkvi sa pri tejto príležitosti iba podarilo odhaliť rozsah priepasti, ktorá existovala medzi ňou a všeobecnou verejnosťou. Keď sa veľká šľachtická, pani Esklarmonda z Foix, ktorá bola parfétom, pokúsila hovoriť počas formálnej diskusie medzi predstaviteľmi rímskej cirkvi a predstaviteľmi Katarov, zástupca rímskej cirkvi ju napomenul: „Venujte sa Vášmu tkaniu, pani. Nenáleží Vám hovoriť v debate tohto druhu“. Takéto chovanie zo strany cirkvi voči osobe tak váženej ako bola Esklarmonda mohlo mať len opačný účinok, než sa mienil dosiahnuť jej urážkou. V každom prípade rímskej cirkvi sa nielen opäť nepodarilo zabezpečiť hromadný prechod na svoju vieru, ale dokonca nepresvedčili o sile svojich dôkazov vôbec nikoho. Vtedy sa zrodilo rozhodnutie o nasadení ráznejších opatrení proti Katarom. Dovoľávajúc sa Kristovho mena, Guzmán im čoskoro sľuboval otroctvo a smrť.

Čiastočne vďaka príťažlivosti učenia Katarov a čiastočne v dôsledku korupcie katolíckej cirkvi, stále viac a viac ľudí v Južnom Francúzsku opúšťalo rímsku cirkev a pridávalo sa ku Katarom. Tento vývoj vzbudzoval rastúce obavy v kruhoch rímskych cirkevných hodnostárov. Pápež Inocent III našiel pohodlnú zámienku v roku 1208 a nariadil križiacku výpravu proti Katarom. Križiakom sa udelili rovnaké výsady ako tým, ktorí bojovali proti Moslimom. Vraždenie Katarov, rovnako ako zabíjanie Moslimov, vraj zabezpečilo vrahom najvyššie miesto v nebi. Armáda sa zhromaždila pod velením cisterciánskeho opáta z Cîteaux. Desiatky tisícok križiakov narukovalo, hlavne zo severného Francúzska. Účastníci boli hladní po ničení a vykrádaní vyspelejšieho juhu, zatiaľ čo sa im vopred sľúbilo odpustenie hriechov a zabezpečené miesto v nebi. Boli križiakmi v pravom zmysle toho označenia, nosili križiacky kríž a užívali všetky výsady, ktoré sa tradične udeľovali takzvaným božím bojovníkom, ako je ochrana tovaru, pozastavenie dlhov, a tak ďalej.

Dňa 22. júla 1209 dorazili do mesta Béziers, na okraji oblasti Languedoc, kde katarstvo rozkvitalo. Žilo tam asi 200 Katarov medzi omnoho väčším počtom obyvateľov sympatizujúcich katolíkov. Križiacka armáda vyplienila

mesto bez rozdielu potom, čo sa obyvateľom mesta podarilo uchýliť do svätých kostolov, aby tam našli útulok. Cisterciánskeho opáta-veliteľa sa pýtali, ako rozoznať Katarov od katolíkov. Jeho odpoveď, zaznamenaná neskôr jeho cisterciánskym kolegom, preukazovala neochvejnú silu jeho viery: „Zabite ich všetkých, Boh si rozpozna svojich vlastných”. Dvere kostola Svätej Márie Magdalény boli rozmlátené a tí čo v ňom hľadali ochranu, boli zmasakrovaní. 7000 ľudí zomrelo vo vnútri kostola, vrátane žien, detí, kňazov, a starých ľudí. Inde mnoho tisíc ďalších bolo zmrzačených a zabitých. Väzňom boli vylúpnuté oči, boli vlečení za koňmi a vojaci ich používali ako cvičné terče. Mesto bolo vyhladené. Arnaud, opát veliteľ výpravy písal jeho nadriadenému, pápežovi: „Vaša Svätosť, dnes, dvadsať tisíc občanov podľahlo ostriu meča, bez ohľadu na hodnosť, vek, alebo pohlavie.” Iné mestá nasledovali. Neskôr Križiaci zjemnili svoju metódu. V Carcassonne vyhnali obyvateľov z ich domovov s jednodenným náskokom na to, aby mohli vykradnúť ich obydlia v pokoji. Arnaud napísal pápežovi vysvetlenie, prečo pri tejto príležitosti nebol nikto zabitý.

Šimon de Montfort, nový vojenský veliteľ, mal ďalšiu techniku. Keď bramský hrad padol v roku 1210, dal 100 väzňom odrezať časť nosov, vyrezať im pery a vylúpnuť im oči. Jedného muža ponechali s jedným okom, aby videl na cestu. S rukou na ramene človeka vpredu, s jednookým mužom na čele, dlhý rad takto oklieštených väzňov cupkal do susedného mesta, aby tam predložili vlastný dôkaz nevýslovného milosrdenstva Ríma. V ďalších mestách de Montfort nariadil hromadné upaľovanie. Pápež, ktorý bol informovaný, vzdával vďaka Bohu.

Správanie samotných Katarov sa podobalo legendárnemu správaniu ranných kresťanských mučeníkov. Na Minerve cisterciánsky Vaux de Cernay poznamenal, že ich nebolo treba hádzať do ohňa, pretože išli dobrovoľne. Ich slovami bolo: „Ani smrť, ani život nás nemôže odlúčiť od poznania s ktorým sme spojení.” Ich správanie urobilo dojem na niektorých z ich prenasledovateľov, ale nie dostatočne na to, aby sa vyvinuli vážnejšie problémy s ich ďalším zabíjaním. Na Lavaur, 400 bolo upálených „s veľkou radosťou”, ako de Cernay poznamenal. (Križiaci všeobecne upaľovali ľudí zaživa s veľkou radosťou - cum ingenti Gaudio). Jeden parfét sa údajne vzdal svojej viery. Ostatní zomreli ticho.

Po stopách opáta z Cîteaux, iní cirkevní hodnostári sa tiež stali horlivými účastníkmi vyhladzovania viery, ktorou sa cítili byť ohrozenými. Popredné miesto medzi nimi má Folquet z Marseilles, biskup z Toulouse, ktorý sa teraz počíta medzi svätých. Dominik Guzmán je ďalším. Síce sa mu nepodarilo dobrovoľne presvedčiť jediného Katara, ale zato dodržal svoj sľub

priniesť im otroctvo a smrť. Teraz je uctievaný ako Svätý Dominik a mnohí kresťania ho považujú za jedného z najvýznamnejších svätcov, ktorý kedy žil.

Križiacke výpravy proti Katarom zintenzívnili pod ďalším pápežom, Honoriom III. Tu je popis ako ho podali svedkovia križiackych masakrov v roku 1219 v Marmonde, meste s približne 7000 obyvateľmi. Udalosti ktoré sa tam udiali, otriasli aj spojencami križiakov:

... teror a masaker sa začal. Šľachtici, panie a ich malé deti, muži a ženy, vyzlečení do naha, všetci boli oklieštení a rezaní na stužky horlivými hranami meča. Mäso, krv, mozgy, trupy, končatiny a tváre boli rozťaté na polovicu, pľúca, pečeň a črevá vytrhnuté a zahodené – ležali na otvorenom priestranstve, akoby napršané z neba. Zem, aj bažina, boli nasýtené červenou krvou. Jediný muž alebo žena neostali nažive, ani mladý, ani starý, žiadna živá bytosť, snáď len s výnimkou dákeho dobre ukrytého dojčťa. Marmond bol zrovnaný so zemou a čo z neho ostalo, bolo spálené ...

Vyšli pokyny na vyrubovanie nových trestov za kacírstvo. Honorius povolil ustanovenie nového cirkevného rádu pre Dominika Guzmána. Pomenovali ho „Dominikáni“, podľa neho. Na oplátku Dominikáni založili inkvizíciu. V roku 1233 ďalší pápež, Gregor IX, poveril dominikánsku inkvizíciu so záverečným riešením: úplnou genocídou Katarov. K snaženiu sa čoskoro pridali aj Františkáni. Zdalo sa, že katarstvo bolo do konca štrnásteho storočia prakticky vyhubené.

Pred križiackymi výpravami Languedoc bol najcivilizovanejšou krajinou Európy, v ktorej sa vzdelaniu pripisovala nezvyčajne vysoká hodnota. Väčšina obyvateľstva bola gramotná a svetská literatúra z miestnych zdrojov bola tam rozvinutá skôr, ako kdekol'vek inde v Európe. V oblasti všeobecne vládla náboženská znášanlivosť. Židom sa priznávali bežné občianske práva. Kraj sa stal domovom dvorskej lásky, poézie, romantiky, rytierstva, a trubadúrov. So zjavnou výnimkou väčšiny katolíckych kňazov, ľud dával prednosť skromnosti a jednoduchému spôsobu života pred sebeckým a predajnosťou. Dokonca aj niektorí rímski kňazi boli Katarmi.

Konečným výsledkom celého tohto cirkevného snaženia bolo zmasakrovanie približne pol milióna ľudí, mužov, žien a detí. Zhodou okolností, vyhubením Katarov vyhasla aj rozvinutá kultúra trubadúrov. Zabití vzdelaní a

znášateľní vládcovia boli nahradení pomernými barbarmi zo severného Francúzska, ochotnými podriaďiť sa cirkvi.

Ako sa proces vyhladzovania Katarov dokonával, cirkev mala v rukách presvedčivé dôkazy, že vytrvalá kampaň genocídy prináša požadované výsledky. Dejiny súčasne zaznamenali prvý prípad križiackej výpravy vo vnútri samotného kresťanstva a cirkev nadobudla mašinériu inkvizície s jej dvomi výkonnými orgánmi, radmi Dominikánov a Františkánov, ktorí boli kedykoľvek pripravení k nasadeniu.

Katari boli vyhubení aj v inde. Masové upalovanie sa konalo v Montwimeri, v oblasti Champagne v roku 1239, v Plaisance v Lombardii v roku 1268 (28 naložených vozov), a u Verony v roku 1278. Zo sekulárneho hľadiska Katari neškodili nikomu. V Languedocu sa ich osud trúchli do tohto dňa.

Nie je ťažké nájsť rímsko-katolícke úrady, ktoré dodnes ospravedlňujú túto cirkevnú genocídu a trvajú na tom, že v nej cirkev konala s najlepším úmyslom. Nájde sa aj súčasný lexikón kacírstva schválený rímsko-katolíckym cenzorom, aj Westminsterom, ktorý ospevuje „Guzmánove hrdinské výkony bratskej lásky“. Jeho zlyhanie ako kazateľ sa nespomína, ani tá skutočnosť, že sa ani trikmi, ani mučením nepodarilo donútiť jediného parféta, ak vôbec niekoho z Katarov, aby sa vzdali svojho presvedčenia. Niet tam jedinej zmienky o tisíckach mŕtvych Katarov, alebo ak, tak len celkom zahmlene: „Dlhá a náročná úloha konečne priniesla úspech a na konci štrnásteho storočia Albigénstvo, spolu so všetkými ostatnými formami Katarstva prakticky zanikli.“ No príležitosť odsúdiť Katarské presvedčenie sa neminie: „Toto proti ľudské kacírstvo by porušením posvätnosti rodiny znížilo ľudstvo na stádo nečistého dobytku ...“.

Vďaka autorovi, James McDonaldovi.

Na rozdiel od toho, čo sa dočítame o Židoch, by bolo treba hľadať náznak výčítiek svedomia alebo ľútosti v súvislosti s genocídou Katarov – ktorá sa uskutočnila – a vo filmovom a divadelnom umení sú stredovekí Katari prakticky neviditeľní, napriek svojej vysokej kultúre a vzdelaniu, s ktorými predbehli ostatnú Európu o mnohé stáročia. Ich prenasledovanie ovplyvnilo osud národov Európy, zatiaľ čo vojny na základe ľudskej chamtivosti, ale pod kepienkou náboženských rozbrojov pokračujú ďalej.

Z angličtiny do slovenčiny preložila a doslov napísala Corascendea, Novodobá Katarská Parféta.

Pôvodný článok od autora James McDonalda si môžete pozrieť v angličtine tu:

http://www.badnewsaboutchristianity.com/gbe_cathars.htm

TESTAMENT KATAROV

<http://www.dhaxem.com/international.asp>

© 2010 – 2015 Všetky práva vyhradené